

Η αγάπη προς τους εχθρούς και πως θα την αποκτήσουμε

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο: [forwallpaper.com](#)

«Όποιος δεν αγαπά τους εχθρούς, αυτός δεν θα έχει ειρήνη, έστω κι αν τον βάλουν μέσα στον παράδεισο».

Η εντολή του Χριστού **«Αγαπάτε τους εχθρούς υμών»** δε συναντάται σε καμία θρησκεία του κόσμου. Είναι αποκλειστικότητα του Χριστιανισμού. Η «καινή εντολή» του Κυρίου υπερβαίνει το Μωσαϊκό νόμο και αποτελεί την πλήρωσή του:

«Ηκούσατε ότι ερρέθη, αγαπήσεις τον πλησίον σου και μισήσεις τον εχθρόν σου. Εγώ δε λέγω υμίν, αγαπάτε τους εχθρούς υμών, ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς, καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς και προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς και διωκόντων υμάς» (Ματ. Ε΄, 43-44). Δηλ. τους αληθινούς μαθητές του Χριστού τους χαρακτηρίζει η αγάπη προς τους εχθρούς. Για να τονίσει την

σπουδαιότητα της εντολής αυτής ο Κύριος, έδωσε το προσωπικό Του παράδειγμα επάνω στο Σταυρό: **«Πάτερ, άφες αυτοίς· ου γαρ οίδασι τι ποιούσι»** (Λουκ. Κγ', 34). Αυτό το

παράδειγμα μιμήθηκαν οι Άγιοι της Εκκλησίας μας κατά τους διωγμούς, όπως ο Άγιος Στέφανος την ώρα του λιθοβολισμού του: **«Κύριε, μη στήσεις αυτοίς την αμαρτίαν ταύτην»** (Πρ. ζ', 60), αλλά και ο Άγιος Διονύσιος Ζακύνθου, που προστάτευσε το φονιά του αδελφού του και τον φυγάδευσε για να μην τον συλλάβουν. **«Τέτοιες είναι οι ψυχές των Αγίων· αγαπούν τους εχθρούς περισσότερο από τον εαυτό τους, για να αρέσουν στον Ευεργέτη και να μιμηθούν όσο μπορούν τη φιλανθρωπία Του»** (Όσιος Πέτρος ο Δαμασκηνός, Φιλοκαλία Γ', σελ. 154).

Η «καινή εντολή» μας προστάζει, εφόσον έχουμε συναίσθηση, ότι είμαστε τέκνα Θεού, να προσευχόμαστε για τους εχθρούς μας και να τους αγαπούμε! Και τους αντικειμενικά εχθρούς μας, αυτούς δηλ. που μας διέρρηξαν το σπίτι, αυτούς που ως άθεοι ή αλλόθρησκοι με τα ΜΜΕ προσβάλλουν την ορθόδοξη πίστη μας, αυτούς που μας οδηγούν στα δικαστήρια, ή αυτούς που επιβουλεύονται την Πατρίδα μας. Και τους υποκειμενικά «εχθρούς» μας αυτούς δηλαδή τους οποίους στην καθημερινή πράξη και ζωή οι αδυναμίες μας, πολλές φορές, μας οδηγούν στο να τους τους δούμε ως «εχθρούς»: μέλη π.χ. της οικογενείας μας, συγγενείς, γείτονες ή συνενορίτες, συμμαθητές, φίλους ή συμφοιτητές μας, συναδέλφους ή συνεργάτες, προϊσταμένους ή υφισταμένους μας. Το να βλέπουμε κάποιους ως εχθρούς ή «εχθρούς» και να επηρεαζόμαστε από αυτούς δυσμενώς, οφείλεται κυρίως στην κακή μας πνευματική κατάσταση και στον εγωϊσμό μας, που μας αναγκάζει να «επαναστατήσουμε» εναντίον τους. **Εάν μπορούσαμε να σηκώσουμε την προσβολή ή να κάνουμε υπομονή και να ταπεινωθούμε (ο Χριστός ταπεινώθηκε και υπάκουσε μέχρι θανάτου), θα ήταν ευκολότερο να τους ανεχθούμε, να τους δικαιολογήσουμε, να προσευχηθούμε γι' αυτούς και να τους αγαπήσουμε.** Και όταν λέμε αγαπώ, δε σημαίνει ότι απλώς ανέχομαι τον πλησίον μου, δεν ασκώ βία ή δεν αποδίδω κακό αντί κακού. **Αγαπώ δε σημαίνει μια ουδέτερη στάση ή την απουσία μίσους. Αλλά αγαπώ τον εχθρό μου σημαίνει την πρόθεσή μου να κάνω καλό σ' αυτόν που με μισεί. Η αγάπη μου αυτή αποδεικνύεται αληθινή, όταν ενσταλάζει ειρήνη στις ψυχές και των δύο.** Αυτή είναι το γνήσιο σημάδι της αγάπης. Και αυτό επιτυγχάνεται όχι τυπικά ή με δώρα, αλλά με μετριοπάθεια, με ταπεινή συμπεριφορά και με απλά και ειλικρινή λόγια.

Η αγάπη δεν είναι μόνο συναίσθημα, αλλά κυρίως πράξη, κατά την εντολή: «Εάν ουν πεινά ο εχθρός σου, ψώμιζε αυτόν» (Ρωμ. ιβ', 20) και «Αγαπάτε τους εχθρούς

υμών, καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς, ευλογείτε τους καταρωμένους υμίν, προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς» (Λουκ. Στ', 27-28) αγάπη ως ευποιία, ως ευλογία, ως προσευχή. Ενεργητική πράξη, όχι παθητική.

Είναι αυτά δυνατά για ανθρώπους της φίλαυτης εποχής μας; Μπορεί κανείς να φθάσει ποτέ σ' αυτή την αγάπη; Όχι! Δεν μπορεί κανείς μόνος του. **Με τη δύναμη όμως του Χριστού όλα είναι δυνατά (Φιλ. Δ',13). Αλλά πως κανείς θα φθάσει, εάν δεν γνωρίζει που πρέπει να φθάσει, ή εάν δε θέλει;**

Γι' αυτούς λοιπόν που ποθούν τις κορυφές, υπάρχουν πρακτικές λύσεις. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος σημειώνει: **«Τίποτε δεν εξευμενίζει τόσο τον Θεό, όσο το να αγαπούμε τους εχθρούς μας και να ευεργετούμε εκείνους που μας βλάπτουν. Όταν κάποιος σου κάνει κακό, μη δεις προς αυτόν, αλλά προς το δαίμονα που κινεί αυτόν, και όλη την οργή σου αδειασέ την σ' αυτόν, ενώ αυτόν που κινείται από το δαίμονα να τον ευσπλαχνιστείς... Εάν αυτά δεν τα κατορθώσουμε, άσκοπα και ανώφελα ήρθαμε στον κόσμο**». (ΕΠΕ, τομ. 14, σελ. 654-656).

Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος διδάσκει ότι πρέπει κανείς να κάνει, μετά από κάποια διαμάχη και θετικές σκέψεις - τους καλούς λογισμούς, που τονίζει ο Γέροντας Παΐσιος - και να προσπαθεί να μένει στις κρίσιμες ώρες όσο μπορεί πιο ήρεμος, ελέγχοντας το θυμό του (Κεφάλαια, 1, 92...)

Ο Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ συστήνει το αντίθετο του «οφθαλμόν αντί οφθαλμού». Διότι, όταν στη βία ανθίσταται κάποιος με τα μέσα εκείνα στα οποία προσφεύγει και αυτός που κάνει την αμαρτία, τότε αυξάνει το κακό χωρίς αποτέλεσμα (και τέλος δεν έχει).

Η εντολή: «μην αντιστέκεστε στον κακό άνθρωπο» (Ματ. Ε', 39) είναι η πλέον αποτελεσματική μορφή της πάλης κατά τους κακού... Η νίκη δια της φυσικής βίας δε διαρκεί αιωνίως. Γι' αυτό **«Μην αγωνίζεστε, αγαπητοί, να πάρετε εκδίκηση (αυτή ανήκει στον Θεό), αλλά δώστε τόπο στην οργή... Μην αφήνεις να σε νικήσει το κακό, αλλά να νικάς το κακό με το αγαθό»** (Ρωμ. ιβ', 19, 21).

Πρακτικά βοηθιέται ο πιστός, όταν δεν αντιλέγει σε ορισμένα λόγια εκείνη την ώρα της κρίσεως και σιωπά, δε συμπεριφέρεται αλαζονικά και δεν ενοχλεί με μορφασμούς και χειρονομίες. Όταν δεν αντιδρά με κακία και μίσος και δεν εκδικείται, με το σκεπτικό ότι κάποτε όλοι μας φερθήκαμε ή θα φερθούμε ανάρμοστα προς τον πλησίον μας, ως αμαρτωλοί και αδύναμοι. Αποδέχεται δηλαδή ως αναμενόμενη την απαράδεκτη ενέργεια του «εχθρού» του και τελικά

τον συγχωρεί, όπως θα ήθελε και τον ίδιο να τον συγχωρέσουν οι άλλοι σε ανάλογη περίπτωση.

Η αποτελεσματικότερη όμως λύση είναι αυτή που μας συστήνει ο ίδιος ο Κύριος, προτρέποντάς μας να προσευχόμαστε για τους εχθρούς μας: «προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς» (Ματ. Ε΄, 44). Σ' αυτή τη λύση αναφέρονται, μεταξύ άλλων και οι άγιοι Μάξιμος και Ισαάκ ο Σύρος και τονίζουν το πώς η προσευχή για τους εχθρούς προφυλάσσει τους ανθρώπους. Μαλακώνει την ταραγμένη καρδιά τους και η χάρη του Θεού δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για ειρήνη και συνδιαλλαγή. Ο Άγιος Μάξιμος μάλιστα γράφει: «Όσο εσύ προσεύχεσαι με την ψυχή σου για χάρη εκείνου που σε συκοφάντησε, τόσο και ο Θεός πείθει για την αθωότητά σου, όσους σκανδαλίστηκαν λόγω της συκοφαντίας» (Φιλοκαλία Β΄, 4, 89).

Δύσκολες συμπεριφορές και πράξεις, αλλά απαραίτητες για την χριστιανική ζωή, εάν είχαμε σωστότερη σχετική πνευματική αγωγή, όλα θα ήσαν ευκολότερα. Ποτέ όμως δεν είναι αργά. Ας αρχίσουμε τώρα! Οπωσδήποτε κάτι καλύτερο, με τη βοήθεια του Θεού, θα πετύχουμε. Τουλάχιστον θα δώσουμε σωστό παράδειγμα στα παιδιά μας. Όλα είναι δυνατά και ευκολότερα, εάν δούμε τον εχθρό και τον «εχθρό» μας όχι σαν αντίπαλο, αλλά ως μια ευκαιρία για την προσέλκυση της χάρης του Θεού και τον αγιασμό μας. Και ας μη ξεχνάμε ότι «**όποιος δεν αγαπά τους εχθρούς, αυτός δεν θα έχει ειρήνη, έστω κι αν τον βάλουν μέσα στον παράδεισο**» (Ο Γέροντας Σιλουανός, Έσσεξ Αγγλίας, 1978 σελ. 460)

«Μικρή Συμβολή στη Χριστιανική Ζωή», Πρεσβ. Γεωργίου Κουγιουμτζόγλου - Θεσσαλονίκη 2006

Πηγή: makkavaios.blogspot.gr